

РЕШЕНИЕ

№ 3561

гр. София, 02.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 66
състав**, в публично заседание на 02.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елка Атанасова

при участието на секретаря Кристина Григорова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **464** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 1, ал.1 и ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по жалба на Е. Д. М., с която предявява иск против Главна дирекция „Охрана“, с цена на иска 25 000лв., затова че на 11.12.2017г. бил превозван от служители на ГД"Охрана" от Софийски централен затвор до СНС [населено място], с бус без колани за безопасност и без седалки, в нарушение на ЗДвП и поради което бил притеснен, не можел да се задържи, подскачал в буса и си ударил кръста, действия, извършени според жалбоподателя, в нарушение на чл.3 и чл.13 от ЕКПЧ. Иска се ГД Охрана да бъде осъдена за сумата от 25 000 лв. Не сочи регистрационен номер на буса и модела му. Посочва период на увреждането от 27.11.2013г. до 11.12.2017г., тъй като всеки път бил превозван при тези условия. Сочил, че на 11.12.2017г. бил изтезаван със студ и температурата в буса била 0 градуса.

С молба с вх.№8091/19.03.2018г., жалбоподателят уточнява исковата си претенция като посочва, че претендира вреди за период с начало от 27.11.2013г. до 11.12.2017г., причинени от превозване по идентичен начин от ответника, с което поставял в унизително положение чрез нечовешко отношение в застрашителна среда. Конкретизира, че вследствие на тези действия на ответника и от притеснение се разболял от депресия, хипертония, паник атаки, не може да спи и да се храни, изпитвал болки и страдания. Претендира лихва от 27.11.2013г. и разходи по делото.

С молба, постъпила по делото на 19.07.2019 г. жалбоподателят извършва

фактическо уточняване на исковата претенция и посочва, че ответникът го е поставил в застрашена среда без колан за безопасност, без седалка и по този начин е подложен на жесток психически тормоз, като е развил депресия, паник атака, хипертония, а всеки превоз е бил издевателство.

В първото по делото о.з., проведено на 10.03.2020г. съдът е дал възможност на възможност на жалбоподателя да уточни фактически исковата си претенция, като посочи всяка от вредите в исковия период конкретно кога в периода е настъпила, както от какви конкретно действия или бездействия на ответника и каква е причинната връзка между вредите и незаконосъобразните действия или бездействия на ответника

Жалбоподателят е определил иска си с правно основание чл. 4, § 3 от ДФЕС за нарушено правото на ЕС за нарушение на чл. 91, § 1, т. в от ДФЕС; и чл. 100 от ДФЕС; чл. 1 и чл. 4 от Хартата на ЕС, като правното основание е чл. 47 от Хартата на ЕС плюс чл. 4, § 3 от ДЕС. Конкретизирал, че служителите от ГДО от задържането му на 27.11.2013 г. и возенето му с превоза на ГДО, първо на дело в СРС, после на дело в СГС, после на дело в Специализирания съд, при всеки един превоз в този процесен период, са му причинили вреди, произтичащи от липсата на седалки в буса и на колан за безопасност, при което „подскачаш на дупките, завързан си, ръцете, краката и ти се удряш и се разбиваш по всички дупки на седалката“. Посочва марката на буса - Тойота, както и че от нерви развива хипертония. клаустрофобия, получавал нежелание за живот, не му се прави нищо, изпаднал в апатия и депресия. В същото съдебно заседание съдът е допуснал изменение на предявения иск от ищеца Е. М., съобразно уточнението на правното и фактическо основание на иска, направено в посоченото съдебно заседание, като същият се счита предявен на основание чл.4 параграф 3 от ДФЕС за нарушено право на ЕС - за нарушение на чл. 91, § 1, т. в от ДФЕС; чл. 100 от ДФЕС и чл. 1, чл. 4 и чл.47 от Хартата на основните права на ЕС.

Исковата молба се поддържа от ищеца лично и чрез адв.Ю., които в становища по същество, претендират основателността ѝ изцяло. Поддържа се от адв.Ю., че събраните в производството доказателства установяват безспорно, че помещението и седалките в МПС, използвано за конвоиране на лишени от свобода, не осигуряват в достатъчна степен безопасността на превозваните лица. Сочи, че въведените изисквания в Правилата за конвоиране на лишени от свобода противоречат на чл.137а от ЗДвП, доколкото в този текст изчерпателно са посочени изключенията за обезопасителни колани. Твърди, че е доказано нараняването на превозвани лица във въпросния бус от показанията на разпитаните свидетели. Жалбоподателят М. в позиция по същество претендира, че е бил подложен на изтезание при превоза, доколкото изпитвал болки истрадания, като от служителите на ответника умишлено били създадени условия за нараняване на пътниците в буса. Оспорва заключението по допуснатата техническа експертиза. Поддържа наличието на нарушение на чл.1, чл.3, чл.14 от ЕКПЧ, чл.91 от ДФЕС.

Ответникът, в писмен отговор, оспорва исковата претенция изцяло, като на първо място претендира нередовност, и второ, неоснователност на исковата претенция, като твърди, че ищецът не е представил нито посочил доказателства, които да установяват наличието на фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1 от ЗОДОВ. Оспорва исковата претенция по основание и размер, като счита, че от исковата молба не се установявали елементите на фактическия състав по чл. 1 ЗОДОВ, не били посочени конкретните действия, които са нарушени от служители от

страна на ответника, не се установявало неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, което да ангажира отговорността му, както и настъпили вреди за ищеца. Не спори относно конвоирането на Е. М. на 11.12.2017г. от затвора [населено място] до Административен съд София – град за участие във съдебно заседание по дело № 11152/2015г., както и до Специализиран наказателен съд за участие в заседание по дело № 646/2015г., както и обратно до затвора С.. Поддържа, че автомобилите, с които е осъществено конвоирането, са преоборудвани, като преоборудването им е съобразено с изискванията на чл.15 ал.3 на Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“, утвърдени със Заповед № ЛС -04-1228/14.07.2017г. на министъра на правосъдието. По отношение на периода на увреждане се сочи, че за този период жалбоподателят има заведени административни дела в АССГ, сред които адм.дело № 4337/2016г. с период на увреждане 24.12.2013г. – 15.04.2016г., приключено с влязло в сила решение, както и адм.дело № 1281/2018г. по описа на АССГ, с период на увреждането 27.11.2013г. до 17.01.2018г. производството по което е спряно, до постановяване на тълкувателно постановление по тълкувателно дело № 2/2015 г. ОСС от ГК и ТК на ВКС и ОСС от I и II колегия на ВАС.

В позиция по същество и в писмени бележки процесуални представител на ответника моли съдът да отхвърли жалбата, поради неустановяване на наличието на незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган при осъществяване на административна дейност, като се поддържа, че автомобила, с който е осъществено конвоирането на М. – Ситроен Д. с рег. № СА 35-01 ХТ е оборудван съгласно вече посочените Правила и отговаря на изискванията на Наредба № I-45/24.03.200г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на МПС и ремаркета, теглени от тях и реда за предоставяне на данни за регистрираните ППС. Поддържа, че в случая не са поставени обезопасителни колани с оглед мерки за сигурност, а местата за сядане са изработени по начин, да предотвратят риск от бягство и самонараняване. Твърди недоказаност на неимуществените вреди и моли да не се кредитират показанията на разпитаните свидетели. Пледира и недоказаност на причинно-следствена връзка между твърдяните вреди и бействия/бездействия на администрацията.

Участващият в производството прокурор от СГП изразява становище за недоказаност на исковата претенция.

В хода на съдебното производство по искане на жалбоподателя съдът допусна събирането на гласни доказателства – чрез разпита на свидетелите И. Ц. И. и М. С. П. за установяване на обстоятелства, свързани с претърпените от жалбоподателя вреди при конвоирането с бус на ГД „Охрана“. По искане на жалбоподателя съдът допусна съдебно техническа експертиза при която вещото лице, след като извърши оглед на служебен автомобил (СА) на ГД Охрана м. Ситроен Джъмпер с рег.№ СА 35-01 ХТ и изготви съответен снимков материал, да отговори на следните въпросите: има ли в салона на автомобила, предназначен за конвоиране на задържани лица, седалки – какво представляват същите, както и осигуряват ли същите условия за осъществяване на безопасен превоз на пътници в салона на автомобила; оборудвани ли са седалките, използвани от конвоирани лица, с предпазни колани или с други средства за безопасно превозване на пътници; колко лица могат да се превозват в помещението на буса за конвоирани лица; какво представлява самото помещение за превоз на конвоирани лица на буса и дали оборудването му отговаря на нормите за

превоз на хора и приетите стандарти за превоз на хора, както в ЕС, така и в България и в частност на нормите на Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“, утвърдени със Заповед ЛС – 04 – 1228/14.07.2017г.; създадени ли са условия за безопасност при евентуално ПТП, тапицирано ли е помещението за превоз на конвоирани лица, има ли прозорци помещението, какво е осветлението, отоплението/ охлаждането в същото. По искане на жалбоподателя съдът изиска справка за времето от Н. на 11.12.2016 г. в [населено място], съдържаща и информация за среднодневните температури в светлата част от денонощието (л.184).

Ответникът представи и бяха приети по делото следните доказателства: медицинска справка от 07.07.2020г. от лекар – ординатор в медицински център към затвора С. относно здравословното състояние на Е. М. и получаваното от същия лечение (л.164), ведно с 3 бр. амбулаторни листове от първично посещение при лекар на същия, съответно от 19.12.2018г., 16.04.2019г., и 26.11.2019г. (л.165-167), както и информация за автомобила, с който жалбоподателя е бил конвоиран на 11.12.2017г. (л.195).

Административен съд София-град, Трето отделение, 66-и състав, като обсъди доводите на страните и доказателствата по делото, приема за установено следното от фактическа страна:

Не се оспорва от ответника и се установява от съдържанието на писмо рег.№ 7087/27.10.2020. на Главния директор на ГД Охрана, че на 11.12.2017г. в 12.50 часа жалбоподателят М. е конвоиран от затвора С. до Административен съд София – град за дело № 11152/2015г. в 13.00 часа, както и до Специализиран наказателен съд за дело № 646/2015г. в 13.30 часа, със специализиран автомобил (СА) Ситроен Джъмпер с [рег.номер на МПС] , като връщането обратно в затвора С. се е осъществило в 19,55 часа със СА И. с [рег.номер на МПС] . Конвоирането на жалбоподателя за участие в съдебни заседания по посочените дела е осъществено на основание Заповед № 3-1446/08.12.2017г. на РД Охрана – С..

За конвоиране на други дати в периода от 27.11.2013г. до 11.12.2017г. със специализиран автомобил (СА) Ситроен Джъмпер с [рег.номер на МПС] , както и със СА И. с [рег.номер на МПС] , а и със СА марка Тойота, от страна на жалбоподателя М. не бяха ангажирани доказателства.

Не е спорно и обстоятелството, че жалбоподателят М. в посочения в жалбата период пребивава с мярка за неотклонение „Задържане под стража“, както и за изтърпяване на наказание лишаване от свобода, в затвора С..

От съдържанието на писмо от Национален институт по метеорология и хидрология, съдържащо информация за времето в района на [населено място] на 11.12.2017г., се установява, че през денонощието е имало значителна облачност, минималната температура на въздуха е била минус 8,5 градуса по Ц., максималната температура е била плюс 2,8 градуса по Ц., средната денономщна температура на въздуха е била минус 1,2 градуса по Ц., без валежи през денонощието и със задържала се от предходни валежи 7 см.снежна покривка. Средно дневната температура на въздуха в светлата част на денонощието е минус 0,9 градуса по Ц..

От заключението на допуснатата съдебно- техническа експертиза (СТЕ) се установява, че СА Ситроен Джъмпер с [рег.номер на МПС] е преоборудван със стандартна пътническа платформа с 12 седящи места плюс 1 място за водача, категория М2, като след извършеното преоборудване автомобила е отговарял на

всички технически изисквания, вкл. и на изискванията в Приложение 4 от Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойна дейност, утвърдени със Заповед № ЛС 04-1994/2012г. на Министъра на правосъдието. Преоборудването на автомобила е съобразено и с изискванията на Наредба №Н-3/18.02.2013г.

По отношение на частта от автомобила, предназначена за превоз на конвоирани лица, вещото лице установява, че същата представлява помещение, разделено на две еднакви и симетрични половини (клетки), с метална решетка, разположена надлъжно на автомобила, като всяка клетка се затваря със самостоятелна метална врата. Всяка клетка е оборудвана със седалка тип пейка, изработена от ламаринени листове с дебелина около 3 мм, като тези седалки тип пейки са разположени и закрепени неподвижно / заварени/ ъ към страничните метални страници на купето на автомобила и към пода. Седалките са без тапицерия. Ширината на всяка пейка е 0,43 м. като задния край е на 3 см.от вътрешната повърхност на страничната метална стена. Към челото на пейките е трайно закрепено метално ръкохватно приспособление от стоманена тръба с диаметър 0,30 м., разположено по цялата дължина на пейката и на 5 см.пред предния ъ ръб. По тавана на помещението за превоз на конвоирани лица, вещото лице при извършения оглед на автомобила, не е установило наличие на изпъкналости. Вещото лице изрично сочи, че седалките тип пейки са без тапицерия, без предпазни колани или други средства за пътна безопасност. Автомобила е оборудван и с отопление, вентилация и климатик /климатроник/, осветление – естествено и изкуствено, параметрите на които са еднакви за конвоираните лица и за конвоиращите ги служители.

В пояснения в съдебно заседание, при отговори на въпроси на жалбоподателя, вещото лице установява, че условията в СА за лицата, които конвоират и за лицата, които са конвоирани, от техническа гледна точка са един и същи, поради конструкцията на автомобила, включително и цялата климатизация. По отношение на въпроса на жалбоподателя, дали при катастрофа пътниците са застрашени или не са застрашени от камшичен удар и политане, да се ударят в решетките и отзад в ламарините главата си, вещото лице дава отговор, че пътниците са застрашени, като в случая седалките са разположени странично и в зависимост от това ударът е страничен от ляво или от дясно, според това кои на коя седалка е седнал, би могло и зависи от позата, в която е застанал субекта, т.е. конвоирания. ВЛ пояснява и че ако бъде ударен СА челно от камион, по вина на друг шофьор, лицата вътре, които са на пейките – задържаните лица, нямат системи за безопасност за предотвратяване на политането, от камшичен удар, от удряне в стените и така нататък. При подобен челен удар, според ВЛ всички са застрашени – както и служебните лица са по застрашени, въпреки че имат обезопасителни системи, под формата на предпазни въздушни възглавници и обезопасителни колани. Тъй като секи един удар, с разлика в скоростта от 0 до 50 км. в час, в рамките на една две стотни, се равнява на удар в неподвижна стена, което означава почти сигурна смърт.

Според ВЛ наличието на предпазни колани, независимо от лицата, осигурява тяхната безопасност до скорост от около 50 км. в час, като те са със съчетание на задействане на въздушните възглавници. Това се отнася за така наречените цивилни автомобили или автомобили, които са извън правилата, описани в задачата.

ВЛ пояснява, че е налице закръгление на всички ръбове, които са в помещенията на конвоираните лица, според изисквания, поставени по съответното Правило № 21 на Икономическата комисия за Европа на ООН.

Според ВЛ при преоборудването на автомобила, самото монтиране и закрепване на колана, предполага съвсем друга конструкция на седалката, т.е. не този тип пейки, което предполага разглобяеми детайли от седалката с нормалните човешки усилия, а последното е в противоречие с изискванията правилата.

От показанията на св.И. се установява, че са превозвани заедно с жалбоподателя за дела, с конвоен автомобил на ОЗ „Охрана“, представляващ бус. Пътували са от СЦЗ и до СГС, до АССГ, до ВАС, до С... В буса, с който са превозвани, няма колан за безопасност. Описва частта, в която се намират в буса – отсек, който се намира в частта на багажника, която част е подсилена с ламарина, желязо и решетки. Решетките са отстрани и отпред към мястото на шофьора. Решетки също има и на мястото, където се облягат отстрани на самия прозорец на буса, т.е. от двете странични части на буса. Сядат на нещо като пейка, обособена с ламарина. Към нея няма и колани за безопасност. Описанието на отсека на автомобила, служещ за превозване на конвоирани лица, съответства на описанието в заключението на допусната СТЕ. Св.И. сочи, че М. се е оплаквал по време на конвоиране от болки в кръста, удрял си е главата при по-рязко спиране в ламарината. Бил стресиран психически от това, че нямало колани, които да предпазят живота му и се е страхувал за живота и здравето си, като твърди, че лично е присъствал и виждал как си е удрял главата в страничната решетка, при движение на буса. Посочва, че М. си е натъртвал седалището и то неведнъж, от което го болят кръста, бъбреците и е било неприятно, както и че е изпадал в депресивни състояния след конвоирането от СЦЗ до съда и обратно видимо. Виждал го без настроение, депресиран, смачкан. Споделял му е, че чувства страх при превозването с този бус, оплаквал се е и от паник атаки, но лично не го е виждал с такива.

Свидетелят И. посочва и че е ищец и жалбоподател към настоящия момент по повече от едно дела с ответник ГД Охрана, част от които са приключили на първа инстанция.

Свидетелят М. П. посочва, че след 24.11.2013 г. с Е. М. били заедно в Затвора – С.. Били превозвани заедно със специализиран транспорт, който лишени от свобода наричат „катафалки“. Описва липсата на предпазни колони в автомобилите, с които са конвоирани, че седят на ламарина, която е монтирана хоризонтално и се пързаят по нея при седене. Когато превозното средство спре, политат и се удрят в решетката. Описва, че частта, в която ги превозват, представлява една метална клетка с дължина около 1,80 м, широчина около 1,00 м и височина около 2,00 м – цялата мрежи и желязо. Седят на една ламаринена плоскост. При рязко спиране се блъскат в стените, защото са с белезници и не може да се хванат,

описва наличие на видимост по време на транспортирането им, тъй като прозорците не са закрити и има само предпазни решетки. Сочни, че в един от случаите, когато ги транспортирали до СГС или до СРС, заедно с М., станал инцидент с друг автомобил и той получил наранявания на лицето и на коляното, и след като се прибрали имал преглед от доктор. Сочни, че М. определено се чувства застрашен, при превоза с тези автомобили, както и че помещението, в което са ги превозвали не позволява да се стои прав и трябва да си приведен. Вентилацията била зле. Зимата няма отопление и е студ, а лятото има отопление много и е много горещо. Климатик по документи можело и да има, но иначе нямало. След конвоиране е възприемал М. като псуващ, ядосан от този начин на превозване, поради безсилие да промени нещата – нормални човешки ценности.

Представената медицинска справка от доктор А. – лекар – ординатор в медицински център на затвора С. установява, че в периода 27.11.2013г. до 11.12.2017г., Е. М. е посещавал ежемесечно лекарския кабинет и са му давани лекарства за високо кръвно налягане., като същоато е било в гранични стойности – 140/90 и 140/80 и посочва лекарствата, които е получавал най-често. На М. по негово настояване са давани и витамини и микроелементи. При така нар.интеркурентни инфекции е получавал съответните меудикаменти – противотемпературни, отхрачващи, капки за нос и уши и таблетки за гърло. На 19.12.2018г., поради болки в лява колянна става, е консултиран с ортопед травматолог, за което е представен амбулаторен лист Консултиран е и с невролог на 16.04.2019г., поради съответни оплаквания, за което също по делото е представен амбулаторен лист (л.166), като прегледа установява палпаторна болка в глутеарната област и хипестезия по Л6 И Ес1 вдясно, за което му е предписан диклак гел и ортопедичен матрак. По настояване на М., на 26.11.2019.г е прегледан от кардиолог, при който преглед е диагностициран с първична хипертония (л.167).

При така установеното по фактите, съдът от правна страна съобрази следното:

Исковата претенция не следва да бъде разгледана на основание чл.4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз и държавата да бъде осъдена за нарушение на правото на ЕС в казуса по делото, доколкото не са приложими цитираните разпоредби на чл.91 от ДФЕС и другите по правото на ЕС.

Това е така, защото правното положение на ищеца не разкрива какъвто и да е трансграничен ефект, свързан с приложението на правото на ЕС по отношение на качеството му на лице, срещу което се води наказателно

производство.

През посочения в жалбата период, регламентация по правото на ЕС е налице само в областта на процесуалните права на заподозрени лица или на обвиняеми в рамките на наказателното производство. Поради това - няма действаща уредба по правото на ЕС, касаеща материално-правни въпроси по отношение на такива лица, като условията на задържане или за конвоиране.

Във вр. с позицията на жалбоподателя за приложимостта на чл.91 от ДФЕС и по конкретно, параграф 1, буква в) мерки за подобряване на безопасността на транспорта, съдът намира, че тази норма не може да бъде извадена от контекста и да се прилага сама за себе си. Подобни мерки са приложими само по отношение на транспорт с трансграничен елемент, т.е когато е упражнена свобода на движение при предоставянето на транспортни услуги. С оглед конвоирането на жалбоподателя само в рамките на [населено място], подобен трансграничен елемент е изключен.

На следващо място – в РБългария са въведени както изискванията на ЕС в областта на транспортните средства чрез НАРЕДБА № 60 от 2009 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета (дв, бр. 40 от 2009 г.), в това число и изискванията на правилата на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (И. на ООН), Единни изисквания относно одобрението на моторни превозни средства от категория М2 или М3 по отношение на тяхната обща конструкция (ОВ L 373, 27.12.2006 г..) Така според Приложение № 1 към чл. 1, т. 4 от наредбата, „1.2. "Седалка" е конструкция, която може да е или да не е съставна част от конструкцията на превозното средство, оборудвана с тапицерия, предназначена за настаняване в седнало положение на едно лице. 1.2.1. Терминът "седалка" обхваща както индивидуалните седалки, така и седалките тип "пейка", Видно от Приложенията към наредбата ,що се касае до обезопасителните колани, системи за закрепване, във всички случаи са посочени като приложими изискванията на Регламент (ЕО) № 661/2009 и съответното правило на И. на ООН. Доколкото в областта на правото на ЕС не са приети изрични разпоредби за оборудването и изискванията към автомобилите при конвоиране на лица в положението на жалбоподателя, са приложими изцяло разпоредбите по националното право.

Предвид изложеното съдът намира, че правото на ЕС не е приложимо към правното положение на жалбоподателя и предявените към него искове за вреди от конвоирането му в качеството на лице, срещу което се води наказателно производство.

Жалбоподателят претендира вреди, причинени от необезопасяването на

автомобила на ГД Охрана с предпазен колан по време на конвоирането му в периода 27.11.2013г. до 11.12.2017г., вкл. и на 11.12.2017г. от затвора [населено място] до сградата на Административен съд София – град, както и до сградата на Специализиран наказателен съд в [населено място], до сградите на САС и на СРС и на СГС.. Жалбата е предявена от лице с активна процесуална легитимация, като е насочена срещу юридическо лице, в чиято структура се намират органите, от чиито действия и бездействия ищецът претендира, че е претърпял вредите.

Поради това съдът квалифицира исковата претенция като такава по чл.1, ал.1 вр. чл.4 от ЗОДОВ, като редът за разглеждането и изискванията за допустимостта им се подчиняват на правната уредба по АПК - чл.203 -чл.207 АПК.

Съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Исковите по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1 (чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ). Разпоредбата на чл.203 АПК предвижда, че гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки е абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение - чл. 1, ал.1, вр. чл. 4 ЗОДОВ. В случай, че една от тези предпоставки не е налице, отговорността за вреди на държавата не може да бъде ангажирана. В настоящия случай се претендират вреди от фактически действия и бездействия на органи и служители на Главна дирекция „Охрана“. Съгласно чл.204, ал.4 АПК, в

този случай незаконосъобразността на действието и/или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за вреди.

Съгласно нормата на чл. 205 АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В разглеждания казус надлежен ответник по иска е Главна дирекция „Охрана“ при Министерство на правосъдието.

Разпоредбата на чл. 391, ал. 2 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) предвижда, че Главна дирекция "Охрана" е юридическо лице със седалище С. към министъра на правосъдието. По силата на чл. 391, ал. 3, т. 6 ЗСВ Главна дирекция "Охрана" конвоира обвиняеми и подсъдими, за които се иска или е постановена мярка за неотклонение задържане под стража, или лица, изтърпяващи наказания в местата за лишаване от свобода, до органите на съдебната власт. Съгласно чл. 1, ал. 2 от Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на Главна дирекция „Охрана“ (Правилата) „конвойната дейност“ е дейност по охрана и изолация на лице/а/ с мярка за неотклонение „задържане под стража“ или изтърпяващо/и наказание в местата за лишаване от свобода, извършвана от конвоен наряд, на място или при движение по определен маршрут, ходом или със специален автомобил. В чл. 2 от Правилата е предвидено, че основните сили, осъществяващи конвойната дейност, включително и охрана и изолация на лицата, са служителите на Главна дирекция „Охрана“ със съответните правомощия.

В настоящия случай, претендираните от Е. М. вреди са свързани именно с фактически действия и бездействия при и по повод осъществяване на конвойната дейност, по време на която той твърди, че са му причинени неимуществени вреди, осъществявана от служителите на ГД „Охрана“.

Поради това - предявеният от Е. Д. М. иск за неимуществени вреди и лихви срещу Главна дирекция „Охрана“ е процесуално допустим по чл.204, ал.4 АПК и предявен срещу надлежния ответник по чл.205 АПК.

По основателността на исковата претенция за вреди:

Конвоирането на ищеца в специален автомобил на ГД“Охрана“ съставлява фактическо действие на органи на тази дирекции и въз основа на конкретна заповед, посочена в отговора на исковата молба.

Съгласно чл.8, ал.2, т.15 от Правилника за устройството и дейността на Главна дирекция „Охрана“ в относимата редакция, предвижда, че министърът на правосъдието „определя по предложение на главния директор изискванията за оборудването на специалните конвойни автомобили“. Правилата, в които са предвидени тези изисквания са

приети като доказателство по делото.

Правилата, като административен акт на министъра на правосъдието, представляват изявление, а не фактическо действие или бездействие. Поради това законосъобразността на тези правила не може да бъде обсъждана в производство по иск за вреди на основание чл.204, ал.4 ЗОДОВ. Незаконсъобразността им, вкл. поради несъответствие с акт от по-висока степен, не може да ангажира отговорността на ГД“Охрана“ за фактически действия или бездействия.

Отговорността на държавата за вреди се претендира от незаконсъобразни действия и бездействия при конвоирането на ищеца, които са осъществени според ищеца, от органите на Главна дирекция Охрана, която отговорност съдът квалифицира като допустима по чл.204, ал.4 АПК, т.е. за вреди от фактическо бездействие и действие на административен орган. Следователно, при разглеждането на исковата претенция не може да се основава, претендира и преценява незаконсъобразност на административен акт, в това число на незаконсъобразен административен акт на министъра на правосъдието, тъй като подлежи на разглеждане по друг ред.

Съгласно чл.391, ал.1 и ал.2 от Закона за съдебната власт, към министъра на правосъдието е създадена Главна дирекция "Охрана", която е и юридическо лице, а съгласно ал.3, т.6 от същата разпоредба, Главна дирекция "Охрана" „конвоира обвиняеми и подсъдими, за които се иска или е постановена мярка за неотклонение задържане под стража, или лица, изтърпяващи наказания в местата за лишаване от свобода, до органите на съдебната власт. Именно качеството на такова лице е имал ищеца в процесния период.

По делото се установяват безспорно само фактически действия на служители при ГД Охрана, които на 11.12.2018г. действително са конвоирали ищеца от затвора С. в 12.50 часа до Административен съд София – град и до Специализиран наказателен съд [населено място], както и обратно до затвора С. в 19.55 часа. М. е конвоиран в автомобил със специален режим на придвижване, а също и специално предназначение – за конвойна дейност, като действително в този СА няма монтирани обезопасителни колани в обособеното помещение за конвоирани лица, следователно, за органите от конвойния наряд не е възниквало задължение за фактическо действие да превозят ищеца със поставени такива колани.

В Правилата за конвойната дейност, не се съдържа разпоредба, според която на конвоираните лица следва да бъдат поставени такива колани. Такава норма не се съдържа в Правилника за устройството и дейността на

Главна дирекция Охрана, нито в Закона за съдебната власт. Конвоирането на лица като ищеца е специфична дейност, която се извършва само от изрично предвидени органи – държавни служители и се подчинява на специална уредба. Този извод може да бъде направен от чл. 391, ал. 7 от Закона за съдебната власт, съгласно която: „Устройството и дейността на Главна дирекция "Охрана" се уреждат с правилник, издаден от министъра на правосъдието.“. Съгласно чл.8, ал.2, т.11 от Правилника, министърът на правосъдието :„определя със заповед по предложение на главния директор на ГД "Охрана", Правилата за осъществяване на призоваването, принудителното довеждане и конвоирането на лица“, а съгласно т.15 от същата разпоредба: „определя по предложение на главния директор изискванията за оборудването на специалните конвойни автомобили и етапните конвойни бази;“. Нито в Закона за съдебната власт, нито в Правилника за устройството и дейността на дирекцията, приет от Министерския съвет, нито в Правилата, в частта по приложение 4 за оборудването на конвойните автомобили, се съдържа разпоредба, която препраща към общите правила на закона за оборудването на автомобилите, с които се конвоират лицата.

Оборудването на автомобилите съобразно изискванията, на които следва да отговарят, е предмет на проверка и преценка при регистрацията на автомобилите, извършва се от съответните органи, компетентни да извършат регистрацията, съгласно Наредба № I-45 от 24 март 2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства. Така съгласно чл.5, ал. 3, т.4 от Наредбата, при регистрацията на автомобилите звената на МВР извършват необходимите проверки за „4. техническата изправност на превозното средство и неговото комплектоване. Този преглед се извършва при първоначалната регистрация, – чл.32, ал.1, т.1 от Наредбата. Следователно, след като компетентните органи по чл. 5 от Наредбата са извършили необходимите технически прегледи и за комплектоването на специалния автомобил и са издали свидетелство за регистрация, установено със заключението на допуснатата СТЕ, то съдът само в производство, в което се оспорва тази констатация, е компетентен да провери дали е законосъобразна. Съдът следва да зачете правното действие на осъществената пререгистрация на процесния автомобил, осъществена на 04.11.2014г., като стабилен административен акт. Поради това съдът инцидентно в производство по чл.204, ал.4 АПК, не може да пререшава въпроси, които са предмет на проверки при осъществената

регистрация / пререгистрация на автомобила и издаването на свидетелството за регистрация на МПС, доколкото издаването му не е предмет на правен спор или на преценка за законосъобразност в процесното производство.

Съгласно чл. 149, ал.1, буква б) ЗДвП, определя категория М2 - превозни средства от категория М с повече от 8 места за сядане, без мястото за сядане на водача, с технически допустима максимална маса не повече от 5 t; в превозните средства от категория М2, освен местата за сядане, може да има място за стоящи пътници. Очевидно процесният автомобил е предназначен само за превоз на конвоирани лица и служители на дирекцията. В ЗДвП не съществува абсолютно изискване за предпазни колани на автомобили категория М2 и конкретно за приложимостта на чл.137а ЗДвП и за автомобилите за конвоиране на лица. Тази разпоредба предвижда, че водачите и пътниците в моторни превозни средства от определени категории, сред които и М2, когато са в движение, използват обезопасителните колани, с които моторните превозни средства са оборудвани, а според чл. 137д., първото изречение от ЗДвП:“ Всички седящи пътници в моторните превозни средства от категории М2 и М3, когато са в движение, използват системите за обезопасяване, с които моторните превозни средства са оборудвани, т.е. оборудвани от производителя. Следователно, изискването за ползване на обезопасителни колани е приложимо само ,ако автомобилите са оборудвани с такива. Към 11.12.2017г. не съществува изискване, всички МПС от категория М2, в това число и за конвоиране на лица, да бъдат оборудвани с обезопасителни колани, за да бъдат допускани до движение по отворените за обществено ползване пътища. Този извод се потвърждава и от изискванията за обществен превоз на пътници, регулирани от Закона за автомобилните превози, конкретно чл. 7б, ал.5 от този закон, ДВ, бр. 80/2018 г., в сила от 29.06.2019 г. Съгласно тази разпоредба, редът за оборудване с обезопасителни колани на моторните превозни средства от категории М2 и М3, клас В, клас II и клас III, за управлението на които се изисква свидетелство за управление от категории D1, D1E, D или DE, които не са оборудвани фабрично с такива, се определя с наредбата по чл. 146, ал.1 ЗДвП.

Следователно, при липсата на изискване за използване на обезопасителни колани в конкретното превозно средство при конвоирането на ищеца, не е налице незаконосъобразно бездействие (и действие) на служебните лица, непосредствено осъществили конвоя, нито на други длъжности лица от ГД Охрана..

Поради това - не е налице първата изискваща се предпоставка за

ангажиране на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ-незаконосъобразно бездействие/действие.

На основание изложеното, по съображение, че не се установява незаконосъобразно бездействие или действие на орган при ГД Охрана, в посочения в жалбата период, вкл. и на 11.12.2017г., и по повод конвоирането на ищеца от затвора С. до сградата на Административен съд София – град и до сградата на СпНС С., не е изпълнено първото изискване за незаконосъобразна дейност на административен орган, и отговорността на държавата не следва да бъде ангажирана.

С оглед на изложеното съдът не намира основание да обсъди наличието на останалите предпоставки от фактическия състав на ангажиране на отговорността на държавата по ЗОДОВ.

Исковата претенция за присъждане на лихви е с правно основание чл.86 от Закона за задълженията и договорите. Задължението за лихва има акцесорен характер, тъй като е обусловено от неизпълнение на парично задължение. В казуса по делото съществуването на задължението за лихва изцяло зависи от уважаването или не на иска за присъждане на паричното обезщетение за вреди. Тъй като не се установи основание за ангажиране на отговорността за вреди на държавата чрез Главна дирекция Охрана, няма основание за ангажиране и отговорността на ответника за присъждане на лихви, предвид акцесорния характер на задължението за лихви.

На основание всичко изложено, исковата претенция на Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН], против Главна дирекция „Охрана“ следва да бъде отхвърлена, като неоснователно.

На основание чл.10 ал.2 от ЗОДОВ ищецът Е. М. следва да бъде осъден да заплати направените в производството разноски за възнаграждение на вещото лице по допусната СТЕ в размер на 400 лв. Разноски за юрисконсултско възнаграждение не са поискани от ответника, поради което ищецът не следва да бъде осъден за заплащането им.

Предвид изложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН], против Главна дирекция „Охрана“ за присъждане на парично обезщетение в размер на 25 000лв. за неимуществени щети за периода от 27.11.2013г. до 11.12.2017г., вкл. и на 11.12.2017г., причинени от превозване от служители на ГД"Охрана" от Софийски централен затвор до СНС [населено място], с бус без колани за безопасност и без седалки, в нарушение на ЗДвП и поради което бил

притеснен, не можел да се задържи, подскочал в буса и си ударил кръста, и вследствие на които действия на ответника и от притеснение се разболял от депресия, хипертония, паник атаки, не може да спи и да се храни, изпитвал болки и страдания, развил клаустрофобия, получавал нежелание за живот, изпаднал в апатия и депресия, както и за лихви върху посочената сума, считано от 27.11.2013г.

ОСЪЖДА Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Административен съд София - град 400 (четиристотин) лв. разноски в производството за възнаграждение на вещо лице по допусната съдебно-техническа експертиза .

Преписи от решението да се изпратят на страните.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: